

ปรีชา เพชรประไพ 2551: ผลของสมบัติทรัพยากรดินและวิธีการปลูกต่อผลตอบแทนจากการปลูกมันสำปะหลังของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน) สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปิยะ ดวงพัตรา, Ph.D. 130 หน้า

การศึกษาเชิงสำรวจในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังที่มีดิน ชุดดิน โชคชัย ในอำเภอครบุรี ชุดดินบ้านไผ่ ในอำเภอยางชุมน้อย และชุคดินวาริน ในอำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสมบัติและความสามารถของดินในการให้ผลผลิตมันสำปะหลัง และรายได้ สภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ดินที่มีคุณภาพแตกต่างกัน โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรจำนวน 30 ราย ในแต่ละชุคดินหรือพื้นที่ศึกษา รวม 90 ราย ข้อมูลสำคัญที่ศึกษาประกอบด้วย สมบัติทางเคมีของดินที่เก็บจากไร่เกษตรกร และข้อมูลที่รวบรวมโดยใช้แบบสอบถามประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร วิธีการปลูกมันสำปะหลังที่เกษตรกรปฏิบัติ รายได้จากการปลูกมันสำปะหลัง และสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม และการดำรงชีวิตของเกษตรกรที่ปลูกมันสำปะหลังเป็นอาชีพหลัก รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ-สังคมของชุมชนที่ศึกษา

เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ที่มีดินที่มีคุณภาพสูง ใช้วิธีการปลูกมันสำปะหลังที่เหมาะสมกว่า ได้รับผลผลิตเฉลี่ย และกำไรสุทธิสูงกว่า และมีสภาพการดำรงชีวิตของครัวเรือน และสภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ดีกว่าเกษตรกรที่อาศัยและปลูกมันสำปะหลังในพื้นที่ที่ดินมีคุณภาพต่ำ อย่างไรก็ตาม ระดับพื้นฐานการศึกษา และการถือครองที่ดินของเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์ หรือมีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความแตกต่างของเทคโนโลยีการปลูก ระดับผลผลิตเฉลี่ยของมันสำปะหลัง และกำไรสุทธิต่อไร่ ผลการวิจัยส่วนใหญ่ที่ได้รับมีความสอดคล้องในเชิงบวกกับแนวคิดของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

ในการเลือกพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง เกษตรกรควรเลือกพื้นที่ที่ดินมีคุณภาพตามธรรมชาติ และการเลือกวิธีการปลูกควรพิจารณาปัจจัยต่างๆ แบบองค์รวม และในเชิงสหวิทยาการ

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

24 / พค. / 51

Preecha Phetprapai 2008: Effects of Soil Resource Properties and Cultivation Methods on Cassava Production Revenue of Farmers in Nakhonratchasima Province. Master of Science (Sustainable Land Use and Natural Resource Management), Major Field: Sustainable Land Use and Natural Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Professor (Emeritus) Piya Duangpatra, Ph.D. 130 pages.

An investigation was conducted in Nakhonratchasima Province to study on the soil productivities of 3 cassava soil series namely Chokchai series in Khonburi district, Banpai series in Kham Talae Sor district and Warin series in Daan Khun Tod district and their impacts on cassava yields, incomes, socio-economics and livelihood status of the local growers. The total farmer sample interviewed was 90 persons which were further divided equally into 30 persons for each soil series or studied site. Major data collection comprised general soil properties of the 3 soil types which were acquired by chemical soil analysis and the acquisition of other pertinent data by ways of the structured interview which were consisting of the basic household informations of the designated informants, cultivation methods, average yields, incomes and socio-economics and livelihood status of the cassava planters in the studied areas.

In all, most farmers who grew cassava in high soil resource quality level (SRQL) employed better cultural practices, obtained higher average cassava yields and net profit from cassava cultivation and also had better household's livelihood status and the communal environments of the inhabited areas than the farmers who lived and planted cassava in low SRQL areas. Nevertheless, the educational background and land tenure status of the designated farmers in all of the 3 studied sites or soil series did not significantly exerted any different influences over the farmers' cultural practices, average yields and net profits that they got, and also the farmers' living standard as well as the physical and socio-economic environments of the pertinent communities. In essence, most of the research results obtained were paralleled to the majority of the conceptual ideas perceived.

For the selection of field site for cassava cultivation, it is recommended that farmers ought to acquire the land which naturally has good soil quality. Moreover, the cultural practices that will be employed should be considered based on holistic and interdisciplinary factors involved.

Preecha phetprapai.
Student's signature

Piya Duangpatra 24 / 100. / 51
Thesis Advisor's signature